

**Besluit van de Raad van het BIPT
van 26 september 2023
betreffende
de analyse van de tariefverhogingen van bpost
voor het kleingebruikerspakket voor het jaar 2024**

Niet-vertrouwelijk versie

INHOUDSOPGAVE

1. Doel	3
2. Retroacten	4
3. Analyse van de tariefverhogingen voor het kleingebruikerspakket voor het jaar 2024	6
3.1. Wettelijke basis	6
3.1.1. <i>Tariefregels</i>	6
3.1.1.1. Definitie van het kleingebruikerspakket	6
3.1.1.2. Na te leven principes	6
3.1.1.3. In acht te nemen procedure	7
3.1.2. <i>Bevoegdheid van het BIPT</i>	8
3.2. De nieuwe tarifiering van bpost voor 2024	8
3.3. Analyse	14
3.3.1. <i>De verhogingen</i>	14
3.3.1.1. Historische evolutie	14
3.3.1.2. Internationale vergelijking	16
3.3.2. <i>Analyse van de tariefprincipes</i>	19
3.3.2.1. Uniformiteit van de tarieven	19
3.3.2.2. Transparantie en non-discriminatie	19
3.3.3. <i>Correctie voor de eindrechten</i>	20
3.4. Toepassing van de price cap	22
3.4.1. <i>Berekening van de correctiefactor "X"</i>	23
3.4.2. <i>Bemerkingen van het BIPT aangaande de correctiefactor "X" en het kostenoriëntatieprincipe</i>	25
3.4.3. <i>Berekening van de inflatie</i>	27
3.4.4. <i>Berekening van het plafond</i>	28
3.4.5. <i>Toepassing van het plafond</i>	28
4. Algemene conclusie	29
5. Beroepsmogelijkheden	31
Bijlage 1. Berekening van het gewogen gemiddelde van de tariefverhogingen	32
Bijlage 2. Impact van de eindrechten	33
Bijlage 3. Samenvatting van de berekening van de price-cap uitgevoerd door bpost	34

1. Doel

1. Dit besluit betreft de controle van de inachtneming van de regels voor de berekening van tariefverhogingen van de producten en diensten van het "kleingebruikerspakket" van bpost NV voor het jaar 2024, waarvoor de enkelstuktarieven gelden. Deze controle wordt verricht overeenkomstig artikel 18 van de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten (hierna "de postwet"). Ook wordt de conformiteit met artikel 7 van het beheerscontract¹ betreffende de universele postdienstverplichtingen nagegaan.
2. De enkelstuktarieven zijn de tarieven van de producten die bestemd zijn voor privégebruikers (of voor de zakelijke gebruikers die geen verminderde tarieven zouden krijgen voor de afgifte van massaproducten). Enkelstuktarieven variëren niet volgens het afgegeven volume of de voorbereiding van de zendingen.

¹ Beheerscontract tussen de Staat en de naamloze vennootschap van publiek recht bpost betreffende de universele postdienstverplichtingen voor de periode 2019-2023, *BS* van 2 mei 2019, p. 42502-42530.

2. Retroacten

3. Op 30 juni 2023 heeft bpost bij het BIPT zijn verzoek om tariefverhoging voor 2024 ingediend voor de producten die behoren tot het kleingebruikerspakket.
4. Met een brief van 7 juli 2023 vraagt het BIPT enerzijds bijkomende informatie aan bpost over de onderbouwing van de geschatte volumes (informatie die relevant is voor de price-capberekening) door middel van de gerealiseerde volumes 2022. Anderzijds waren er vragen over de 1 euro extra per pakket dat bpost ook in 2024 waarschijnlijk wenst aan te rekenen tijdens de eindejaarspiek (zijnde het surplus dat zal worden aangerekend van Black Friday tot kerstmis), maar waarvan geen melding werd gemaakt. Bpost maakte weliswaar melding van een potentiële 3% bijkomende tariefstijging doorheen het jaar. De invoering ervan zou kennelijk afhankelijk zijn van een tweede overschrijding van de spilindex anno 2024. Een eerste dergelijke overschrijding wordt momenteel in maart 2024 verwacht, een tweede in december 2024, waarna telkens daarna een aanpassing van 2% van de lonen wordt verwacht.² Het BIPT vraagt zich daarom ook af of er specifieke redenen waarom bpost 3% in plaats van 2% in rekening neemt. Tot slot merkte het BIPT op dat om de volumewijziging te schatten (bij sectie 3.4 van de aanvraag van bpost) er respectievelijk "Volume LTP 2022" en "Volume LTP 2023" staat vermeld, terwijl dit vermoedelijk echter respectievelijk 2023 en 2024 moet zijn.
5. In zijn brief van 18 juli 2023 voorziet bpost enerzijds in de gerealiseerde volumes per productlijn voor 2022. Anderzijds voorziet bpost ook in antwoorden op de andere gestelde vragen. Betreffende de exacte scope en periode van het supplement van 1 euro voor pakketjes tijdens de eindejaarspiek, liet bpost weten dat het dezelfde werkwijze en modaliteiten als voor 2023 zal toepassen. Voor redenen van simpliciteit werd dit surplus niet meegenomen in de berekening, het zou volgens bpost ook geen negatieve impact hebben op de gemiddelde verhoging (welke in dat geval net zou zakken van 7,24% naar 7,23%). Aangaande de eventuele bijkomende verhoging van 3% liet bpost weten dat deze is bedoeld om zich te wapenen tegen veelvuldige en onverwachte inflatiestijgingen zoals we die gekend hebben in 2022. Tot slot liet bpost weten dat de hoofding van de tabellen bij sectie 3.4 van hun aanvraag inderdaad respectievelijk "Volume LTP 2023" en "Volume LTP 2024" diende te zijn.
6. Conform artikel 19 van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector, dat het volgende stelt: "*De Raad biedt elke persoon die rechtstreeks en persoonlijk bij een besluit betrokken is, de gelegenheid om vooraf gehoord te worden. De besluiten van de Raad worden aan de personen die rechtstreeks en persoonlijk betrokken zijn en aan de minister meegedeeld.*", kreeg bpost, met het schrijven van 9 augustus 2023, tot 7 september 2023 om opmerkingen aangaande het ontwerpbesluit te formuleren evenals aanduidingen van vertrouwelijkheid te maken.
7. Bpost zond via een brief van 7 september 2023 zijn opmerkingen en aanduidingen van vertrouwelijke secties. Daarbij had bpost, net als voorgaande jaren, opmerkingen aangaande de competentie van het BIPT om ex-ante en ex-post controles uit te voeren alsook betreffende

² "De volgende spilindex (128,11) zou bereikt worden in maart 2024. Als gevolg daarvan zouden de sociale uitkeringen in april 2024 en de wedden van het overheids personeel in mei 2024 met 2% aangepast worden aan de gestegen levensduurte. De daaropvolgende spilindex (130,67) zou bereikt worden in december 2024. Als gevolg daarvan zouden de sociale uitkeringen in januari 2025 en de wedden van het overheids personeel in februari 2025 opnieuw met 2% aangepast worden aan de gestegen levensduurte." Federaal Planbureau op 4/7/2023:

https://www.plan.be/databases/17-nl-indexcijfer_der_consumptieprijzen_inflatievooruitzichten

Op 5 september 2023 werd deze prognose door het Federaal Planbureau bijgesteld, de spilindexoverschrijdingen in 2024 zouden reeds in februari en juni plaatsvinden.

het aandeel vaste versus variabele kosten. Tevens wenste het te beklemtonen dat de huidige D+1 zending in Frankrijk een hybridedienst betreft (welke digitaal wordt verzonden en vervolgens lokaal zal worden afgedrukt en bezorgd) en dat het BIPT de tariefverhogingen dient goed te keuren indien aan de wettelijke tarifaire principes is voldaan.

3. Analyse van de tariefverhogingen voor het kleingebruikerspakket voor het jaar 2024

3.1. Wettelijke basis

3.1.1. Tariefregels

3.1.1.1. Definitie van het kleingebruikerspakket

8. Overeenkomstig artikel 18, § 1, van de postwet, het kleingebruikerspakket, waarvoor de enkelstuktarieven gelden, omvat :
- 1° binnenlandse standaard brievenpost waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg;
 - 2° de standaard uitgaande grensoverschrijdende post waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg;
 - 3° de uitgaande binnenlandse en grensoverschrijdende postpakketten tot 10 kg;
 - 4° de aangetekende zendingen en de uitgaande binnenlandse en grensoverschrijdende zendingen met aangegeven waarde.

3.1.1.2. Na te leven principes

9. De voorwaarden, de procedure en de berekeningsregels die op de tariefverhogingen van toepassing zijn, zijn wettelijk vastgelegd door de Belgische wetgever, meer bepaald in de postwet.
10. Meer bepaald beschrijft artikel 17 van de postwet een aantal principes die de aanbieder van de universele dienst, in casu bpost, in acht moet nemen wanneer hij tariefverhogingen wil doorvoeren.
11. Deze principes worden als volgt beschreven in artikel 17, § 1 van de postwet:

“§ 1. De tarieven voor elk van de diensten die deel uitmaken van de universele dienstverlening door de aanbieder van de universele dienst worden met inachtneming van de volgende beginselen vastgesteld:

*1° de tarieven zijn **betaalbaar**;*

*2° de tarieven zijn **kostengeoriënteerd en stimuleren een efficiënte aanbieding van de universele dienst**;*

*3° het tarief van de diensten aangeboden tegen enkelstuktarieven is **identiek over het gehele grondgebied** van het Rijk, ongeacht de plaats van ophaling en distributie, onverminderd het recht van de aanbieder(s) van de universele dienst om met gebruikers individuele prijsafspraken te maken;*

*4° de tarieven zijn **transparant en niet-discriminerend**. Zowel prijzen als voorwaarden worden zonder discriminatie toegepast;*

5° wanneer een aanbieder van de universele dienst speciale tarieven toepast, bijvoorbeeld voor diensten voor zakelijke gebruikers, aanbieders van grote partijen post of tussenpersonen

die post van verschillende gebruikers samenvoegen, past hij de beginselen van transparantie en non-discriminatie toe ten aanzien van zowel de eigenlijke tarieven als de betreffende voorwaarden. De tarieven en de betreffende voorwaarden worden steeds op dezelfde wijze toegepast zowel tussen derden onderling als tussen derden en aanbieders van de universele dienst die gelijkwaardige diensten aanbieden. [...]"

12. Artikel 18, § 4 van de postwet stelt het volgende aangaande de 'price-cap':

"Wanneer een prijsverhogingsaanvraag van de aanbieder van de universele dienst met betrekking tot de tarieven van de diensten behorende tot het kleingebruikerpakket de price-cap bedoeld in artikel 18, § 1, respecteert, worden de tarieven conform geacht met de verplichtingen van betaalbaarheid en kostenoriëntering bedoeld in paragraaf 1, 1° en 2°. [...]"

13. De price-cap formule zelf wordt weergegeven door middel van artikel 19, § 1, 1° van de postwet:

"De gewogen tariefverhoging, zoals gedefinieerd, is lager dan of gelijk aan de verhoging van het gezondheidsindexcijfer tussen de maand april van het voorlaatste jaar en de maand april van het jaar n-1 dat voorafgaat aan de toepassing van de tariefverhoging, verminderd met een correctiefactor "X"."

$$\sum_{j=1}^N W_{j,n-2} \times M_{j,n} \leq \left(\frac{I_{n-1}}{I_{n-2}} * [1 - X] - 1 \right)$$

en

$$X = V / (1 + V) + KRF * EWV$$

14. Voor de toepassing van deze formule wordt rekening gehouden met de hierna vermelde principes, zoals opgesomd in artikel 19 van de postwet :

"§2. De aanbieder van de universele dienst kan de tariefaanpassingen vanaf 1 januari van elk jaar toepassen. Deze hoeven niet tegelijk te worden toegepast en mogen over het jaar worden gespreid."

"§3. Indien de aanbieder van de universele dienst zijn prijzen tijdens een kalenderjaar niet zo veel verhoogt als is toegestaan ingevolge de toepassing van de price-cap bedoeld in artikel 18, § 1, en berekend volgens de formule vastgesteld in paragraaf 1, mag hij die overblijvende marge in de loop van de volgende drie jaar gebruiken. Dezelfde regel geldt wanneer er geen tariefaanpassingen hebben plaatsgevonden."

3.1.1.3. In acht te nemen procedure

15. Artikel 14, § 1, 3°, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector bepaalt dat het BIPT bevoegd is voor de controle op de naleving van de postwet.
16. Artikel 18, § 2, van de postwet bepaalt de manier waarop de aanbieder van de universele dienst, in casu bpost, te werk moet gaan om deze tariefverhoging daadwerkelijk te kunnen doorvoeren:

"§2 Indien de aanbieder van de universele dienst een tariefverhoging wenst door te voeren voor de producten die behoren tot het kleingebruikerpakket waarvan sprake is in § 1, 1°, worden alle documenten met betrekking tot de kostprijsberekening voorafgaandelijk aan de wijziging en uiterlijk op 1 juli van het jaar n-1 meegedeeld aan het Instituut met het oog op de goedkeuring van de tariefverhoging die kan toegepast worden vanaf 1 januari van het jaar n. Het Instituut controleert of de tarifaire principes bedoeld in artikel 17, § 1, worden nageleefd. Het Instituut gaat de betaalbaarheid en de kostenoriëntering na op basis van de price-cap formule bedoeld in paragraaf 1.

Het Instituut beschikt vanaf de dag van ontvangst van de aanvraag tot tariefverhogingen over drie maanden om een beslissing te nemen.

Ingeval het Instituut van mening is dat het dossier onvolledig is, dient het mee te delen binnen tien werkdagen na ontvangst welke informatie ontbreekt.

De termijn van drie maanden wordt opgeschort tot op het ogenblik van de ontvangst van de ontbrekende informatie in het dossier.

Indien een van de principes bedoeld in artikel 17, § 1, niet nageleefd wordt, zal het Instituut de voorgestelde tariefverhoging van de aangewezen aanbieder van de universele dienst weigeren."

3.1.2. Bevoegdheid van het BIPT

17. Artikel 14, § 1, 3°, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector vertrouwt het BIPT de opdracht toe om toe te zien op de naleving van de postwet.
18. Artikel 18 §2 van de postwet stelt duidelijk dat het om een ex-antecontrole gaat, waarbij bpost, op uiterlijk 1 juli van het jaar n-1 voorafgaandelijk aan de verhoging, de benodigde documenten aangaande de kostprijsberekening mee zal delen aan het BIPT. Behalve de verificatie van de overeenstemming van een tariefverhoging met de wettelijke price-capformule bedoeld in artikel 18, § 2, van de postwet strekt de ex-antecontrolebevoegdheid van het BIPT zich uit tot de conformiteit met de beginselen van transparantie en non-discriminatie.
19. Overigens doet de bevoegdheid inzake ex-anteverificatie bepaald in artikel 18, § 2, van de postwet niets af van de algemene bevoegdheid van het BIPT, gebaseerd op artikel 14, § 1, 3°, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector en van artikel 17, § 1, van de postwet, om voor elk tarief van bpost met betrekking tot een dienst die onder de universele dienst valt, de conformiteit met alle tariefbeginselen na te gaan, desgevallend in het kader van een ex post controle.

3.2. De nieuwe tarifiering van bpost voor 2024

20. Om de betaalbaarheid van de tarieven te verifiëren wordt de tariefevolucie gepeild aan de hand van een middel genaamd "kleingebruikerpakket".³ Dat pakket bestaat uit een geheel

³ Het kleingebruikerspakket wordt gedefinieerd in artikel Art. 18. § 1. van de wet van 26 januari 2018

van postdiensten die representatief zijn voor de producten gebruikt door de particulieren en de zakelijke kleine gebruikers.

21. Dat kleingebruikerpakket omvat de volgende diensten:
- 1° binnenlandse standaard brievenpost waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg;
 - 2° de standaard uitgaande grensoverschrijdende post waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg;
 - 3° de uitgaande binnenlandse en grensoverschrijdende postpakketten tot 10 kg;
 - 4° de aangetekende zendingen en de uitgaande binnenlandse en grensoverschrijdende zendingen met aangegeven waarde.
22. Bpost heeft op 30 juni 2023 aan het BIPT twee lijsten toegezonden met alle producten die tot het hierboven beschreven pakket behoren, inclusief de vooropgestelde tariefverhogingen en de wegingen. Het gaat om twee lijsten daar bpost de mogelijkheid voorziet om in de loop van 2024 een potentiële bijkomende verhoging van 3% door te voeren. Tabel 1 geeft de tariefvergelijkingstabel 2023-2024 weer die bpost initieel voor 1 januari 2024 voorziet. Tabel 2 geeft vervolgens de 3% bijkomende verhoging weer die bpost in de loop van 2024 eventueel gaat toevoegen.

Basket	Product	January 2024 Price Increase			
		2023	Jan 2024	increase in %	increase in €
National Mail<=2kg	Daily Mail-Stamp-Prior-Per Piece	€ 2,17	€ 2,27	4,61%	€ 0,10
	Daily Mail-Stamp-Prior-Per 10	€ 2,14	€ 2,24	4,67%	€ 0,10
	Daily Mail-Stamp-Non-Prior-Per Piece	€ 1,39	€ 1,46	5,04%	€ 0,07
	Daily Mail-Stamp-Non-Prior-Per 10	€ 1,36	€ 1,43	5,15%	€ 0,07
	Daily Mail-maff/uvrd/pp-Prior	€ 2,02	€ 2,12	4,95%	€ 0,10
	Daily Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior	€ 1,18	€ 1,24	5,08%	€ 0,06
National Registered	Registered-Stamp-Prior-<= 2 kg	€ 8,45	€ 8,86	4,85%	€ 0,41
	Registered-Other-Prior-<= 2 kg	€ 8,17	€ 8,57	4,90%	€ 0,40
	Registered-Advice of Receipt	€ 1,40	€ 1,47	5,00%	€ 0,07
	Registered-Declared Value	€ 5,00	€ 5,00	0,00%	€ 0,00
International Mail <=2kg	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per Piece	€ 2,65	€ 2,78	4,91%	€ 0,13
	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per 5	€ 2,53	€ 2,66	5,14%	€ 0,13
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per piece	€ 2,87	€ 3,00	4,53%	€ 0,13
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per 5	€ 2,75	€ 2,88	4,73%	€ 0,13
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-Eur	€ 2,52	€ 2,65	5,16%	€ 0,13
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-Eur	€ 2,42	€ 2,55	5,37%	€ 0,13
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-row	€ 2,74	€ 2,87	4,74%	€ 0,13
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-row	€ 2,59	€ 2,72	5,02%	€ 0,13
Internat. Registered	Social Mail-Reg.Int Stamps-Eur	€ 8,84	€ 9,28	4,98%	€ 0,44
	Social Mail-Reg.Int Stamps-row	€ 9,06	€ 9,50	4,86%	€ 0,44
	Social Mail-Registered Int-Eur	€ 8,67	€ 9,10	4,96%	€ 0,43
	Social Mail-Registered Int-row	€ 8,89	€ 9,32	4,84%	€ 0,43
National Packag	BPACK Mini-Parcels 1	€ 5,60	€ 5,80	3,57%	€ 0,20
	BPACK Mini-Parcels 1 (per 5)	€ 5,32	€ 5,51	3,57%	€ 0,19

	BPACK Mini-Parcels 3	€ 7,05	€ 7,30	3,55%	€ 0,25
	BPACK Mini-Parcels 3 (per 5)	€ 6,70	€ 6,94	3,58%	€ 0,24
	BPACK 24H - 0-2 kg	€ 7,80	€ 8,10	3,85%	€ 0,30
	BPACK 24H - 0-2 kg (per 10)	€ 7,42	€ 7,70	3,77%	€ 0,28
	BPACK 24H - 2-10 kg	€ 10,40	€ 10,80	3,85%	€ 0,40
	BPACK Secur 0-2 kg	€ 9,15	€ 9,50	3,83%	€ 0,35
	BPACK Secur 0-2 kg (per 10)	€ 8,70	€ 9,03	3,79%	€ 0,33
	BPACK Secur 2-10 kg	€ 11,75	€ 12,20	3,83%	€ 0,45
	BPACK Pay@home 0-2 kg	€ 15,70	€ 16,00	1,91%	€ 0,30
	BPACK Pay@home 2-10 kg	€ 18,30	€ 18,70	2,19%	€ 0,40
	Online BPACK 24H - 0-2kg	€ 6,40	€ 6,65	3,91%	€ 0,25
	Online BPACK 24H - 2-5kg	€ 6,95	€ 7,25	4,32%	€ 0,30
	Online BPACK 24H - 5-10kg	€ 7,75	€ 8,05	3,87%	€ 0,30
	Online BPACK Secur 0-2kg	€ 7,75	€ 8,05	3,87%	€ 0,30
	Online BPACK Secur 2-5kg	€ 8,30	€ 8,65	4,22%	€ 0,35
	Online BPACK Secur 5-10kg	€ 9,10	€ 9,45	3,85%	€ 0,35
	Online BPACK Pay@home 0-2kg	€ 14,30	€ 14,55	1,75%	€ 0,25
	Online BPACK Pay@home 2-5kg	€ 14,85	€ 15,15	2,02%	€ 0,30
	Online BPACK Pay@home 5-10kg	€ 15,65	€ 15,95	1,92%	€ 0,30
	Online BPACK@bpost 24H - 0-2kg	€ 5,00	€ 5,00	0,00%	€ 0,00
	Online BPACK@bpost 24H - 2-5kg	€ 5,05	€ 5,05	0,00%	€ 0,00
	Online BPACK@bpost 24H - 5-10kg	€ 5,45	€ 5,45	0,00%	€ 0,00
	Online BPACK@bpost Secur 0-2kg	€ 6,35	€ 6,40	0,79%	€ 0,05
	Online BPACK@bpost Secur 2-5kg	€ 6,40	€ 6,45	0,78%	€ 0,05
	Online BPACK@bpost Secur 5-10kg	€ 6,80	€ 6,85	0,74%	€ 0,05
	Online BPACK@bpost Pay@home 0-2kg	€ 12,90	€ 12,90	0,00%	€ 0,00
	Online BPACK@bpost Pay@home 2-5kg	€ 12,95	€ 12,95	0,00%	€ 0,00
	Online BPACK@bpost Pay@home 5-10kg	€ 13,35	€ 13,35	0,00%	€ 0,00
Int. Package <=10kg	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone1	€ 11,60	€ 11,60	0,00%	€ 0,00
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone2	€ 13,75	€ 13,75	0,00%	€ 0,00
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone3	€ 16,50	€ 17,15	3,94%	€ 0,65
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone4	€ 20,95	€ 21,80	4,06%	€ 0,85
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone5	€ 29,70	€ 30,90	4,04%	€ 1,20
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone1	€ 11,35	€ 11,60	2,20%	€ 0,25
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone2	€ 13,55	€ 13,75	1,48%	€ 0,20
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone3	€ 16,30	€ 17,15	5,21%	€ 0,85
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone4	€ 20,75	€ 21,80	5,06%	€ 1,05
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone5	€ 29,50	€ 30,90	4,75%	€ 1,40
	BPACK WORLD 0-10kg (EU)	€ 18,10	€ 18,10	0,00%	€ 0,00
	BPACK WORLD 0-10kg online (EU)	€ 16,50	€ 16,50	0,00%	€ 0,00
	BPACK WORLD 0-10kg (NON EU)	€ 36,20	€ 37,60	3,87%	€ 1,40
	BPACK WORLD 0-10kg online (NON EU)	€ 34,60	€ 36,00	4,05%	€ 1,40
	BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 0-2kg	€ 10,95	€ 11,40	4,11%	€ 0,45
	BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 2-10kg	€ 15,35	€ 16,00	4,23%	€ 0,65

Tabel 1: Evolutie van de tarieven 2023-1 januari 2024 voor het kleingebruikerspakket (zonder supplement voor eindejaarspiek)
Bron: bpost

Basket	Product	Maximum Second Increase 2024			
		price Jan 2024	2nd max incr. 2024	increase in %	increase in €
National Mail<=2kg	Daily Mail-Stamp-Prior-Per Piece	€ 2,27	€ 2,34	3,00%	€ 0,07
	Daily Mail-Stamp-Prior-Per 10	€ 2,24	€ 2,31	3,00%	€ 0,07
	Daily Mail-Stamp-Non-Prior-Per Piece	€ 1,46	€ 1,50	3,00%	€ 0,04
	Daily Mail-Stamp-Non-Prior-Per 10	€ 1,43	€ 1,47	3,00%	€ 0,04
	Daily Mail-maff/uvrd/pp-Prior	€ 2,12	€ 2,18	3,00%	€ 0,06
	Daily Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior	€ 1,24	€ 1,28	3,00%	€ 0,04
National Registered	Registered-Stamp-Prior-<= 2 kg	€ 8,86	€ 9,13	3,00%	€ 0,27
	Registered-Other-Prior-<= 2 kg	€ 8,57	€ 8,83	3,00%	€ 0,26
	Registered-Advice of Receipt	€ 1,47	€ 1,51	3,00%	€ 0,04
	Registered-Declared Value	€ 5,00	€ 5,15	3,00%	€ 0,15
International Mail <=2kg	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per Piece	€ 2,78	€ 2,86	3,00%	€ 0,08
	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per 5	€ 2,66	€ 2,74	3,00%	€ 0,08
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per piece	€ 3,00	€ 3,09	3,00%	€ 0,09
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per 5	€ 2,88	€ 2,97	3,00%	€ 0,09
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-Eur	€ 2,65	€ 2,73	3,00%	€ 0,08
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-Eur	€ 2,55	€ 2,63	3,00%	€ 0,08
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-row	€ 2,87	€ 2,96	3,00%	€ 0,09
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-row	€ 2,72	€ 2,80	3,00%	€ 0,08
Internat. Registered	Social Mail-Reg.Int Stamps-Eur	€ 9,28	€ 9,56	3,00%	€ 0,28
	Social Mail-Reg.Int Stamps-row	€ 9,50	€ 9,79	3,00%	€ 0,29
	Social Mail-Registered Int-Eur	€ 9,10	€ 9,37	3,00%	€ 0,27
	Social Mail-Registered Int-row	€ 9,32	€ 9,60	3,00%	€ 0,28
National Packages <=10kg	BPACK Mini-Parcels 1	€ 5,80	€ 5,97	3,00%	€ 0,17
	BPACK Mini-Parcels 1 (per 5)	€ 5,51	€ 5,68	3,00%	€ 0,17
	BPACK Mini-Parcels 3	€ 7,30	€ 7,52	3,00%	€ 0,22
	BPACK Mini-Parcels 3 (per 5)	€ 6,94	€ 7,15	3,00%	€ 0,21
	BPACK 24H - 0-2 kg	€ 8,10	€ 8,34	3,00%	€ 0,24
	BPACK 24H - 0-2 kg (per 10)	€ 7,70	€ 7,93	3,00%	€ 0,23
	BPACK 24H - 2-10 kg	€ 10,80	€ 11,12	3,00%	€ 0,32
	BPACK Secur 0-2 kg	€ 9,50	€ 9,79	3,00%	€ 0,29
	BPACK Secur 0-2 kg (per 10)	€ 9,03	€ 9,30	3,00%	€ 0,27
	BPACK Secur 2-10 kg	€ 12,20	€ 12,57	3,00%	€ 0,37
	BPACK Pay@home 0-2 kg	€ 16,00	€ 16,48	3,00%	€ 0,48
	BPACK Pay@home 2-10 kg	€ 18,70	€ 19,26	3,00%	€ 0,56
	Online BPACK 24H - 0-2kg	€ 6,65	€ 6,85	3,00%	€ 0,20
	Online BPACK 24H - 2-5kg	€ 7,25	€ 7,47	3,00%	€ 0,22
	Online BPACK 24H - 5-10kg	€ 8,05	€ 8,29	3,00%	€ 0,24

	Online BPACK Secur 0-2kg	€ 8,05	€ 8,29	3,00%	€ 0,24
	Online BPACK Secur 2-5kg	€ 8,65	€ 8,91	3,00%	€ 0,26
	Online BPACK Secur 5-10kg	€ 9,45	€ 9,73	3,00%	€ 0,28
	Online BPACK Pay@home 0-2kg	€ 14,55	€ 14,99	3,00%	€ 0,44
	Online BPACK Pay@home 2-5kg	€ 15,15	€ 15,60	3,00%	€ 0,45
	Online BPACK Pay@home 5-10kg	€ 15,95	€ 16,43	3,00%	€ 0,48
	Online BPACK@bpost 24H - 0-2kg	€ 5,00	€ 5,15	3,00%	€ 0,15
	Online BPACK@bpost 24H - 2-5kg	€ 5,05	€ 5,20	3,00%	€ 0,15
	Online BPACK@bpost 24H - 5-10kg	€ 5,45	€ 5,61	3,00%	€ 0,16
	Online BPACK@bpost Secur 0-2kg	€ 6,40	€ 6,59	3,00%	€ 0,19
	Online BPACK@bpost Secur 2-5kg	€ 6,45	€ 6,64	3,00%	€ 0,19
	Online BPACK@bpost Secur 5-10kg	€ 6,85	€ 7,06	3,00%	€ 0,21
	Online BPACK@bpost Pay@home 0-2kg	€ 12,90	€ 13,29	3,00%	€ 0,39
	Online BPACK@bpost Pay@home 2-5kg	€ 12,95	€ 13,34	3,00%	€ 0,39
	Online BPACK@bpost Pay@home 5-10kg	€ 13,35	€ 13,75	3,00%	€ 0,40
Int. Package <= 10kg	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone1	€ 11,60	€ 11,95	3,00%	€ 0,35
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone2	€ 13,75	€ 14,16	3,00%	€ 0,41
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone3	€ 17,15	€ 17,66	3,00%	€ 0,51
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone4	€ 21,80	€ 22,45	3,00%	€ 0,65
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone5	€ 30,90	€ 31,83	3,00%	€ 0,93
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone1	€ 11,60	€ 11,95	3,00%	€ 0,35
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone2	€ 13,75	€ 14,16	3,00%	€ 0,41
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone3	€ 17,15	€ 17,66	3,00%	€ 0,51
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone4	€ 21,80	€ 22,45	3,00%	€ 0,65
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone5	€ 30,90	€ 31,83	3,00%	€ 0,93
	BPACK WORLD 0-10kg (EU)	€ 18,10	€ 18,64	3,00%	€ 0,54
	BPACK WORLD 0-10kg online (EU)	€ 16,50	€ 17,00	3,00%	€ 0,50
	BPACK WORLD 0-10kg (NON EU)	€ 37,60	€ 38,73	3,00%	€ 1,13
	BPACK WORLD 0-10kg online (NON EU)	€ 36,00	€ 37,08	3,00%	€ 1,08
	BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 0-2kg	€ 11,40	€ 11,74	3,00%	€ 0,34
	BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 2-10kg	€ 16,00	€ 16,48	3,00%	€ 0,48

Tabel 2: Potentiële evolutie van de tarieven doorheen 2024 voor het kleingebruikerspakket (zonder supplement voor eindejaarspiek)

Bron: bpost

23. Als reactie op de brief van het BIPT van 7 juli 2023, waarbij het BIPT onder andere vragen stelt aangaande de scope en de implementatie van het supplement van 1 euro voor (nationale) pakketten tijdens de eindejaarspiek, voorzag bpost op 18 juli 2023 onderstaande tabel 3 voor de binnenlandse pakketten. Hierin neemt bpost in de berekening van de gemiddeld gewogen gemiddelde tariefverhoging de 1 euro voor 12% in rekening, daar bpost stelt dat (bekeken op basis van 3 jaar) circa [VERTROUWELIJK]% van het volume aan pakketten tijdens de eindejaarspiek wordt bedeed. Het supplement zal gelden op verzendlabels aangeschaft binnen de periode van 6 uur 's morgens na de vierde donderdag in november ('Black Friday') tot 6 uur 's morgens 25 december (kerstdag). Deze verhoging voor pakketten wordt in deze tabel toegevoegd met de eerder aangehaalde potentiële algemene verhoging voor het kleingebruikerspakket. Volgens bpost zou de gewogen gemiddelde tariefverhoging hierdoor gaan van 7,24% naar 7,23%. Dit daar in dergelijk geval

ook vertrokken wordt van een hoger vergelijkingsniveau, zijnde de binnenlandse pakkettarieven 2023 inclusief het supplement van 1 euro voor de eindejaarspiek en de relatieve stijging aldus net iets lager uitvalt.

		Total Maximum Price Increase 2024			
		2023	max price 2024	increase in %	increase in €
National	Packages <=10kg				
	BPACK Mini-Parcels 1	€ 5,72	€ 6,09	6,47%	€ 0,37
	BPACK Mini-Parcels 1 (per 5)	€ 5,44	€ 5,80	6,62%	€ 0,36
	BPACK Mini-Parcels 3	€ 7,17	€ 7,64	6,56%	€ 0,47
	BPACK Mini-Parcels 3 (per 5)	€ 6,82	€ 7,27	6,60%	€ 0,45
	BPACK 24H - 0-2 kg	€ 7,92	€ 8,46	6,82%	€ 0,54
	BPACK 24H - 0-2 kg (per 10)	€ 7,54	€ 8,05	6,76%	€ 0,51
	BPACK 24H - 2-10 kg	€ 10,52	€ 11,24	6,84%	€ 0,72
	BPACK Secur 0-2 kg	€ 9,27	€ 9,91	6,90%	€ 0,64
	BPACK Secur 0-2 kg (per 10)	€ 8,82	€ 9,42	6,80%	€ 0,60
	BPACK Secur 2-10 kg	€ 11,87	€ 12,69	6,91%	€ 0,82
	BPACK Pay@home 0-2 kg	€ 15,82	€ 16,60	4,93%	€ 0,78
	BPACK Pay@home 2-10 kg	€ 18,42	€ 19,38	5,21%	€ 0,96
	Online BPACK 24H - 0-2kg	€ 6,52	€ 6,97	6,90%	€ 0,45
	Online BPACK 24H - 2-5kg	€ 7,07	€ 7,59	7,36%	€ 0,52
	Online BPACK 24H - 5-10kg	€ 7,87	€ 8,41	6,86%	€ 0,54
	Online BPACK Secur 0-2kg	€ 7,87	€ 8,41	6,86%	€ 0,54
	Online BPACK Secur 2-5kg	€ 8,42	€ 9,03	7,24%	€ 0,61
	Online BPACK Secur 5-10kg	€ 9,22	€ 9,85	6,83%	€ 0,63
	Online BPACK Pay@home 0-2kg	€ 14,42	€ 15,11	4,79%	€ 0,69
	Online BPACK Pay@home 2-5kg	€ 14,97	€ 15,72	5,01%	€ 0,75
	Online BPACK Pay@home 5-10kg	€ 15,77	€ 16,55	4,95%	€ 0,78
	Online BPACK@bpost 24H - 0-2kg	€ 5,12	€ 5,27	2,93%	€ 0,15
	Online BPACK@bpost 24H - 2-5kg	€ 5,17	€ 5,32	2,90%	€ 0,15
	Online BPACK@bpost 24H - 5-10kg	€ 5,57	€ 5,73	2,87%	€ 0,16
	Online BPACK@bpost Secur 0-2kg	€ 6,47	€ 6,71	3,71%	€ 0,24
	Online BPACK@bpost Secur 2-5kg	€ 6,52	€ 6,76	3,68%	€ 0,24
	Online BPACK@bpost Secur 5-10kg	€ 6,92	€ 7,18	3,76%	€ 0,26
	Online BPACK@bpost Pay@home 0-2kg	€ 13,02	€ 13,41	3,00%	€ 0,39
	Online BPACK@bpost Pay@home 2-5kg	€ 13,07	€ 13,46	2,98%	€ 0,39
	Online BPACK@bpost Pay@home 5-10kg	€ 13,47	€ 13,87	2,97%	€ 0,40

Tabel 3: Evolutie van de tarieven 2023-2024 voor de binnenlandse pakketten inclusief maximale verhoging doorheen 2024 en 12% van het supplement voor eindejaarspiek

Bron: bpost

24. Wat de berekeningswijze voor dit supplement tijdens de eindejaarspiek betreft, wordt onder sectie '3.4 Toepassing van de price cap' reeds uitgelegd dat in de postwet het specifieke geval van meerdere tarieven voor eenzelfde dienst gedurende éénzelfde jaar niet behandeld wordt. Wel wordt er gesproken van "maximale verhoging van de gemiddelde tarieven van het kleingebruikerpakket". Hoe deze gewogen gemiddelde tarieven worden bepaald, wordt verduidelijkt door artikel 19, §1, 1° van de postwet. Er wordt de som genomen van volgende

vermenigvuldigingen (voor alle producten oftewel diensten van het kleingebruikerspakket): elke tariefwijziging van dienst j in jaar n ten opzichte van het voorgaande jaar, uitgedrukt in %, wordt vermenigvuldigd met het aandeel in de omzet van dienst j in jaar n-2, gedeeld door de totale omzet van het pakket in hetzelfde jaar, uitgedrukt in %. Doelstelling is dus om tariefstijgingen per product of dienst van het kleingebruikerspakket te wegen volgens het aandeel van dit product of dienst in de omzet van het gehele kleingebruikerspakket. Bpost past in haar berekening echter reeds een gewogen gemiddelde toe (op basis van volume) op de eerste stap, de "tariefwijziging van dienst j" (zijnde in dit specifieke geval elk nationaal pakket), en dit omdat dit gewijzigde tarief slechts tijdens de eindejaarspiek van toepassing is. Voor de producten met betrekking tot de nationale pakketten voegt bpost daarom het supplement van 1 euro tijdens de eindejaarspiek slechts voor 12% toe, zijnde het aandeel van het volume dat bpost tijdens de eindejaarspiek tijdens drie jaar heeft vastgesteld. Hierbij kan men zich, zoals het BIPT ook reeds deed in zijn besluit van 22 november 2022 aangaande de kleingebruikerstarieven 2023, de vraag stellen of dit de deur niet kan openen voor mogelijke prijswijzigingen die, hoewel proportioneel over het jaar genomen niet buiten de grenzen van de price cap vallen, desalniettemin problematisch zouden kunnen zijn ten aanzien van de verplichtingen van kostenoriëntatie en/of betaalbaarheid (welke verankerd zijn in de Europese postrichtlijn). De bescherming die de price cap geeft moet immers te allen tijde, dus op elke dag van het jaar, kunnen gelden voor de gebruiker.

25. Gegeven de beperkte impact van het supplement en het feit dat het eerder onwaarschijnlijk is dat de betaalbaarheid in het gedrang zal komen, kan het BIPT echter de berekeningswijze van bpost aanvaarden. Mocht de situatie veranderen als gevolg van verdere verhogingen behoudt het BIPT zich wel het recht voor om desgevallend een andere berekeningswijze te gebruiken voor tariefdifferentiatie voor eenzelfde dienst binnen eenzelfde jaar en dit om de betaalbaarheid (met het oog op het maximale tarief) ten alle tijden te garanderen.

3.3. Analyse

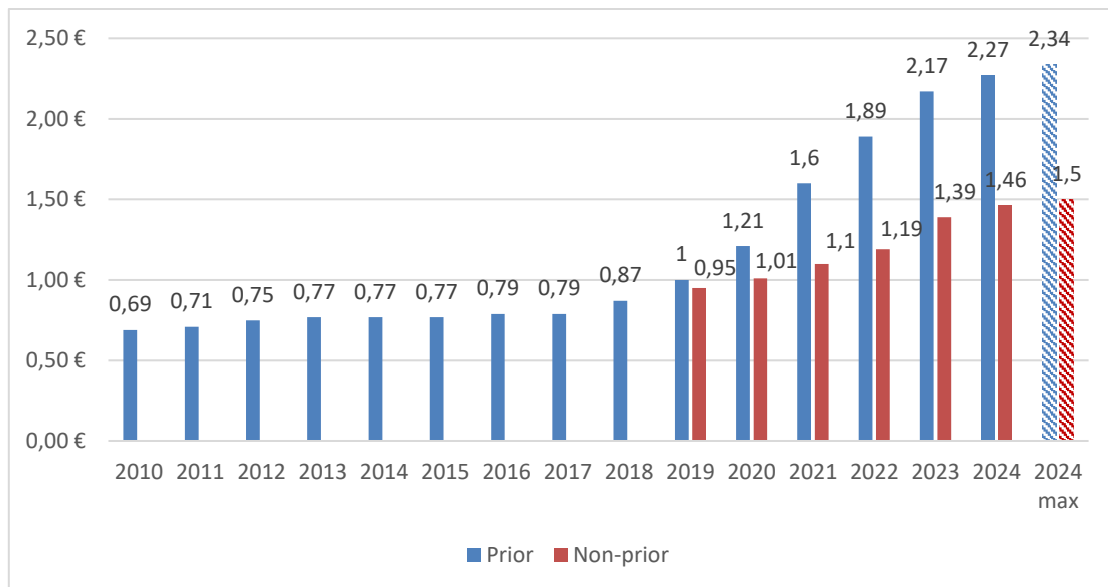
3.3.1. De verhogingen

3.3.1.1. Historische evolutie

26. Figuur 1 hieronder toont de evolutie van de postzegeltarieven sinds 2010. Voor 2024 zijn er, zoals hierboven werd uitgelegd, meerdere tarieven mogelijk. Op 1 januari 2024 zal het tarief per postzegel op 2,27 euro voor de prior en 1,46 euro voor de non-prior liggen. Doorheen 2024 voorziet bpost potentiële tussentijdse verhogingen tot een maximum van 2,34 euro voor de prior en 1,5 euro voor de non-prior. Figuur 1 geeft vervolgens weer in welke mate de postzegeltarieven zijn gestegen. Voor de prior zal er meer dan een verdubbeling hebben plaatsgevonden tussen 2017 en januari 2024, met een stijging van 187,3%. Inclusief de bijkomende verhoging doorheen 2024 kan dit zelfs oplopen tot bijna 200% (196,2% om exact te zijn). Het zwaartepunt van de stijgingen vond inderdaad plaats na 2017, onder de nieuwe postwet (en bijbehorende nieuwe price cap formule). Ook de non-prior kende sinds zijn introductie in 2019⁴ tot en met januari 2024 een eerder stevige stijging van 53,7%. Doorheen 2024 kan dat, middels de potentiële bijkomende verhoging, oplopen tot 57,9%. Daarbij dienen we dan tevens in het achterhoofd te houden dat de non-prior anno 2019 reeds tegen een fors tarief in de markt werd gezet, in die mate zelfs dat de non-prior in 2019 met een stuktarief van 0,95 euro duurder was dan het priortarief van een jaar eerder (0,87 euro).

⁴ Tot 1 augustus 2007 was er reeds een non-prior postzegel (laatste stukprijs bedroeg 0,46 euro). Op dat moment ging het om een D+2 postzegel. Op 1 januari 2019 werd een non-prior D+3 postzegel geïntroduceerd.

27. We dienen hierbij tevens nog op te merken dat het vooropgestelde verschil tussen het enkelstuktarief en het stuktarief per 10 priorzegels op 3 eurocent, net als in de voorbije jaren, zal worden gehandhaafd in het voorstel van bpost. Dit heeft als gevolg dat de relatieve prijsstijging nog sterker is bij de zegels verkocht per 10 stuks, zijnde voor de prior verkocht per 10 +202,7% sinds 2017 tegenover +187,3% voor het enkelstuktarief wanneer het tarief op 1 januari 2024 als vergelijkingsbasis wordt genomen. Daarenboven was de discrepantie in absolute termen tussen het enkelstuktarief en het stuktarief per 10 zegels vroeger veel groter: in 2010 bedroeg het verschil bijvoorbeeld 10 eurocent (59 versus 69 eurocent).⁵ Daardoor wordt het voor de consument dus stevast minder interessant om zegels per 10 aan te schaffen, daar het verschil, met het enkelstuktarief afneemt. Zeker in relatieve termen, de 'korting' bij aanschaf per 10 priorzegels gaat anno januari 2024 nog amper 1,3% bedragen. Ter vergelijking, in 2010 bedroeg deze korting 14,5%. In januari 2024 zou een reductie van 14,5% betekenen dat per 10 de stukprijs maximaal 1,94 euro zou dienen te bedragen voor de prior in plaats van 2,27 euro indien aangeschaft per stuk. Voor de non-prior zou dit maximaal 1,25 euro in plaats van 1,46 euro betekenen. Nochtans worden ruim meer dan de helft (circa [VERTROUWELIJK]%) van de verkochte zegels per 10 verkocht, wat tevens voordelen voor bpost oplevert inzake lokettijd⁶ en vooruitbetaling^{7,8}.

Figuur 1: Vergelijking van het postzegeltarief (stukprijs) van 2010 tot en met 2024 (maximaal)
Bron: BIPT

28. We bekijken hier de relatieve stijgingen bij de postzegels, maar het is belangrijk aan te stippen dat de verhogingen voor prior bij de frankeermachines⁹ (oftewel MAFF¹⁰) een nog grotere impact hebben. Het verschil (van 16 eurocent) met het enkelstuktarief van de postzegel, of (13 eurocent) met het tarief per 10 postzegels, wordt quasi behouden (bedroeg slechts 1 cent minder anno 2023) zodat de relatieve stijging bij de frankeermachines ietwat groter is. We spreken van +7,92% voor het maximaal priortarief 2024 ten opzichte van 2023. Anno 2017 bedroeg het prior tarief voor frankeermachines 0,74 euro per stuk, in 2024 zal dit maximaal

⁵ Ter herinnering, in die periode was er enkel een prior postzegel beschikbaar.

⁶ Eenmalig gebruik versus potentieel tienmalig gebruik van het loket.

⁷ Indien de gebruiker een voorraad van zegels gaat aanhouden, dan heeft er een vooruitbetaling plaatsgevonden.

⁸ We stellen vast dat de daling tussen 2021 en 2022 bij de priorzegels per 10 fors (13,37 procentpunten) hoger ligt dan bij de prior enkelstukken, idem bij de non-priorzegels per 10 (12,61 procentpunten hoger) tegenover de non-prior enkelstukken.

⁹ Een frankeermachine is een apparaat dat poststukken van frankering voorziet door er een frankeerstempel op te zetten in plaats van een postzegel.

¹⁰ Afkorting uit het Frans: "Machine à affranchir"

2,18 euro bedragen. Bij non-prior via frankeermachines zal de stijging ten opzichte van 2023 zelfs maximaal 8,47% bedragen.

29. Zoals reeds werd aangehaald in vorige prijsbesluiten springt de discrepantie aangaande de tariefstijging bij frankeermachines (maximaal +7,92% voor de prior en +8,47% voor de non-prior) en bulk admin (zoals voorgesteld door bpost aan het BIPT op 26 juni 2023: +4,9% voor small format 0-20gr prior alsook non-prior) voor grootgebruikers in het oog. Niettemin kennen beide manieren van zending dezelfde kosten van bedeling¹¹ en grotendeels dezelfde sorteerkosten, terwijl in beide gevallen kosten aangaande het netwerk (er is immers geen verkoop aan het loket) worden vermeden. Voor gebruikers van frankeermachines wordt het aldus steeds interessanter om op zoek te gaan naar alternatieve communicatiekanalen of alternatieve operatoren of integratoren.

3.3.1.2. Internationale vergelijking

30. Wanneer men de nominale prijs¹² van de binnenlandse standaardbrief vergelijkt in Europa aan de hand van de meest recente 'International Letter Price Survey'¹³ van Deutsche Post, stelt men vast dat België momenteel (in 2023), het derde duurste nominale (prior-) tarief heeft van de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk. Het prior Belgisch stuktarief van 2,17 euro ligt immers ver boven het mediaan¹⁴ tarief van 1,02 euro. Anno 2017 bezette bpost nog de 7de plaats, daarna klom het gestaag en verwijderde het zich met name van zowel de mediaan (dat klom van 0,7 tot 1,02 euro tussen 2017 en 2023 terwijl het tarief van bpost meer dan verdubbelde van 0,79 tot 2,17 euro) als van de buurlanden. Er moet echter worden opgemerkt dat in een kleine helft van de Europese landen het gewicht van de binnenlandse standaardbrief beperkt is tot 20 à 30 gram, wat niet het geval is in België, waar het beperkt is tot 50 gram. Positieve uitschieters betreffen Italië en het Verenigd Koninkrijk, waar het maximumgewicht zelfs 100 gram bedraagt, met, in het Verenigd Koninkrijk, een lagere prijs als in België.
31. Als we momenteel over onze onmiddellijke landsgrenzen kijken en de tarieven in de buurlanden vergelijken met het huidig stuktarief van 2,17 euro in België, dan valt op dat geen enkel buurland een hoger binnenlands priortarief heeft. Met meeste buurlanden is het verschil zelfs flink uitgediept, in die mate zelfs dat een prior in Nederland, Duitsland, Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk goedkoper is dan een non-prior postzegel (aan 1,39 euro stukprijs) in België. Een non-prior in België is bijvoorbeeld 0,54 euro duurder dan een priorzegel in Duitsland. Vergeleken met de andere D+3 non-priorzegels in de buurlanden, is deze in België 0,52 euro duurder dan in het Verenigd Koninkrijk en 0,23 euro duurder dan in Frankrijk. In Frankrijk is er nog wel een D+2, die de snelste fysiek verzonden brief is geworden (daar de

¹¹ Bij prior op alternerende werkdagen door middel van specifieke point to point (P2P) rondes.

¹² Een weergave van de nominale prijzen blijft, naast een vergelijking op basis van koopkracht, interessant omdat dit de tarieven zijn die de gebruiker in de diverse landen zal aantreffen en bovendien de vergelijking met de buurlanden erg relevant is daar de verschillen in koopkracht er relatief klein zijn.

¹³ Het gaat hierbij veelal om D+1 tarieven daar deze in alle landen worden aangeboden (in Italië zelfs inclusief 'simplified tracking'), in enkele uitzondering wordt hiervan afgeweken. Bijvoorbeeld in Spanje, waar non-prior 20 gram 0,78 euro kost en mee is opgenomen in de vergelijkingslijst. Dit omdat het prior-alternatief reeds een supplementaire dienst, namelijk track and trace, bevat. In Finland wordt sinds dit jaar de D+1 prior niet meer aangeboden, en is het vermelde alternatief de D+2 postzegel. In Luxemburg gaat het de facto om een D+1 alhoewel er geen D+1 maatstaven zijn. Vanaf 2023 is tevens de fysieke priorzegel zoals we die kenden, verdwenen in Frankrijk. Volgens La Poste sluit de fysieke prioriteitsbrief D+1 niet meer aan bij de gewoonten van de gebruikers en is de energievoetafdruk ervan aanzienlijk. Als alternatief is een hybridevorm mogelijk zijn, welke digitaal wordt verzonden en vervolgens lokaal zal worden afgedrukt en bezorgd. (Bron: Cullen International 3 augustus 2022 "ARCEP approves La Poste's removal of the priority letter service"). In België is er nog steeds keuze tussen prior en non-prior, echter de non-prior postzegel, sinds zijn introductie in 2019, is couranter in gebruik dan de prior postzegel.

¹⁴ Het gebruik van de mediaan is hier noodzakelijk omwille van de uitschieters voor Denemarken en Italië die het gemiddelde te sterk zouden vertekenen.

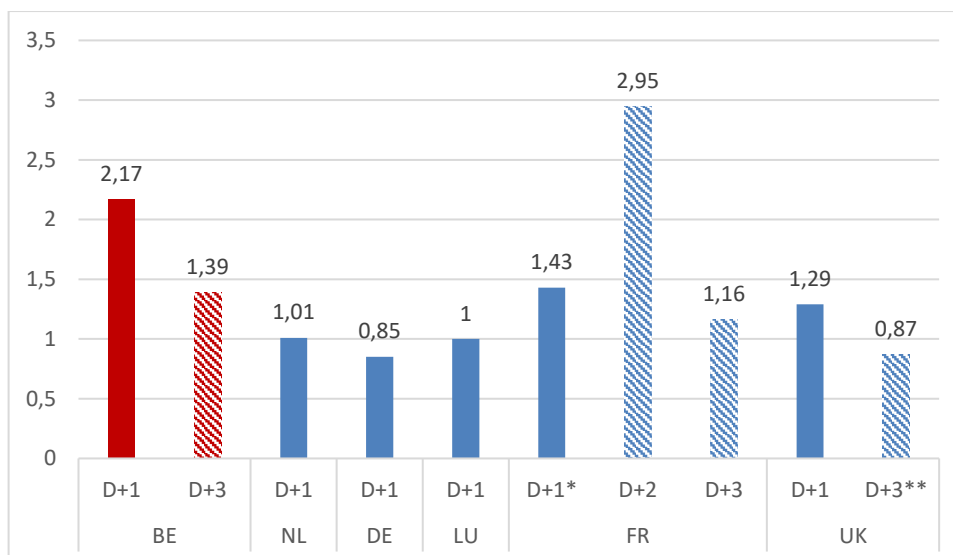
D+1 een hybride zending werd) aan 2,95 euro. Bpost wenste in zijn reactie van 7 september te beklemtonen dat in Frankrijk de D+1 inmiddels inderdaad een hybride zending betrof die kennelijk erg weinig gebruikt wordt, Figuur 2 geeft deze situatie tussen België en de buurlanden tevens visueel weer.

32. Met een vooropgesteld prior-tarief voor 1 januari 2024 van 2,27 euro (maximum 2,34 euro doorheen het jaar) en een non-priorzegeltarief van 1,46 euro (maximum 1,5 euro doorheen het jaar), dreigt de Belgische positie in vergelijking met de buurlanden zelfs verder te verslechteren.

	Land	Nominale prijs in EUR	Maximum gewicht van de brief
1	Denemarken	4,30	50 gr
2	Italië	2,80	100 gr
3	België	2,17	50 gr
4	Finland	2,10	50 gr
5	Griekenland	1,90	20 gr
6	Letland	1,65	20 gr
7	Estland	1,50	50 gr
8	Frankrijk	1,43	20 gr
9	Zweden	1,41	20 gr
10	Ierland	1,35	50 gr
11	Verenigd Koninkrijk	1,29	100 gr
12	Tsjechische Republiek	1,22	50 gr
13	Slowakije	1,20	50 gr
14	Polen	1,02	50 gr
	Mediaan EU 28	1,02	
15	Nederland	1,01	20 gr
16	Oostenrijk	1,00	20 gr
17	Luxemburg	1,00	50 gr
18	Roemenië	0,99	20 gr
19	Kroatië	0,86	50 gr
20	Duitsland	0,85	20 gr
21	Portugal	0,80	20 gr
22	Spanje	0,78	20 gr
23	Slovenië	0,74	50 gr
24	Bulgarije	0,64	50 gr
25	Hongarije	0,64	30 gr
26	Litouwen	0,55	20 gr
27	Cyprus	0,41	20 gr
28	Malta	0,37	50 gr

Tabel 4: Vergelijking van de nominale prijs van een binnenlandse standaardbrief in Europa (2023)

Bron: Deutsche Post, 2023

Figuur 2: Vergelijking van het prior (D+1) en non-prior (D+2, D+3 of D+4) postzegeltarief (stukprijs in euro) tussen België en de buurlanden anno 2023

*hybride priorzending (digitaal verzonden, lokaal afgedrukt en bedeed)

** Inclusief levering op zaterdag in het Verenigd Koninkrijk

Bron: BIPT

33. Wanneer men dezelfde vergelijking maakt in termen van koopkrachtpariteit (KKP)¹⁵, zodat er rekening wordt gehouden met de individuele economische situatie van elk land, stelt men vast dat de Belgische positionering amper verbeterd. Ons land neemt in dat geval de 5^e plaats in, dus nog steeds ruim boven de mediaan¹⁶, onder de landen van de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk voor een binnenlandse standaardbrief. Ter vergelijking, vorig jaar bekleedde België nog de 6^e positie in deze ranking, twee jaar terug de 7^e positie en drie jaar geleden de 12^e plek.
34. België blijkt echter anno 2023 reeds duur vergeleken met zijn buurlanden, waarvan de prijs volgens KKP van de binnenlandse standaardbrief tussen 0,85 euro en 1,47 euro ligt, tegenover 2,17 euro in België. Met name het Verenigd Koninkrijk, Nederland en Duitsland zitten fors lager in de rangschikking, onder de mediaan op respectievelijk de 17^e, 20^e en 26^e plaats. Duitsland (26^e) zit zelfs bij de goedkoopste landen van Europa voor de prijs van de binnenlandse standaardbrief uitgedrukt in KKP. Gemiddeld gezien dient een Belg aldus meer van zijn koopkracht te spenderen om een brief te verzenden dan in onze omringende landen het geval is.

Land	Prijs aangepast voor KKP in EUR	Maximum gewicht van de brief
1 Denemarken	3,57	50 gr
2 Italië	3,18	100 gr
3 Griekenland	2,56	20 gr
4 Letland	2,39	20 gr
5 België	2,17	50 gr
6 Roemenië	2,10	20 gr
7 Estland	2,03	50 gr
8 Polen	1,89	50 gr
9 Finland	1,87	50 gr

¹⁵ Bij deze vergelijking heeft Deutsche Post de Duitse koopkracht als maatstaf, ijkingspunt genomen.

¹⁶ Het gebruik van de mediaan is hier noodzakelijk omwille van de uitschieters voor met name Denemarken die het gemiddelde te sterk zouden vertekenen.

10	Tsjechische Republiek	1,81	50 gr
11	Slowakije	1,66	50 gr
12	Kroatië	1,47	50 gr
13	Frankrijk	1,47	20 gr
14	Bulgarije	1,28	50 gr
	Mediaan EU 28	1,27	
15	Ierland	1,25	50 gr
16	Zweden	1,21	20 gr
17	Verenigd Koninkrijk	1,21	100 gr
18	Hongarije	1,09	30 gr
19	Portugal	1,04	20 gr
20	Nederland	0,97	20 gr
21	Slovenië	0,97	20 gr
22	Oostenrijk	0,97	20 gr
23	Spanje	0,92	20 gr
24	Litouwen	0,89	20 gr
25	Luxemburg	0,86	50 gr
26	Duitsland	0,85	20 gr
27	Cyprus	0,50	20 gr
28	Malta	0,47	50 gr

Tabel 5: Vergelijking van de prijs van een binnenlandse standaardbrief in Europa (in KKP voor 2023)

Bron: Deutsche Post, 2023

3.3.2. Analyse van de tariefprincipes

35. Voor elk product worden de wettelijke principes vastgelegd in punt 3.1.1.2, namelijk de betaalbaarheid, de kostenbasering, de uniformiteit over het gehele grondgebied, de transparantie en de niet-discriminatie geverifieerd. De verificatie van de price-cap, en dus van de betaalbaarheid en kostenbasering van de tariefverhogingen, geschiedt in punt 3.4 van dit besluit.

3.3.2.1. Uniformiteit van de tarieven

36. De tarieven zijn identiek ongeacht het adres van de geadresseerde.

3.3.2.2. Transparantie en non-discriminatie

37. Het transparantieprincipe wordt in acht genomen want de enkelstuktarieven, bestemd voor de kleine gebruiker, worden gepubliceerd op de website van bpost en liggen ter beschikking in de postkantoren en de PostPunten. Tot op heden is er aan het BIPT geen enkel probleem gemeld in verband met discriminatie ten opzichte van de producten in het kleingebruikerspakket.
38. Aangezien het om maximale verhogingen gaat, waarvan de uitvoering afhangt van de overschrijding van de spilindex in 2024 (verwacht in maart en december 2024), vestigt het BIPT de aandacht van bpost op de noodzaak om rekening te houden met het principe van de tarieftransparantie. In overeenstemming met dat principe zal bpost dus een redelijke termijn moeten voorzien om zijn klanten en het BIPT te informeren alvorens die verhogingen door te voeren.

3.3.3. Correctie voor de eindrechten

39. Artikel 19, § 1, 2°, van de postwet schrijft het volgende voor:

"Wat de uitgaande grensoverschrijdende post en de uitgaande grensoverschrijdende postpakketten betreft, zullen de tariefverhogingen die rechtstreeks het gevolg zijn van een verhoging van de eindrechten betaald door de aanbieder van de universele dienst niet in rekening worden genomen voor de toepassing van de price-cap formule."

40. De rechtvaardiging van de tariefverhogingen gegenereerd door de verhogingen van de eindrechten werd meegedeeld door bpost in een bestand waarin de bijzondere trekingsrechten per land worden gespecificeerd voor de kleine en grote zendingen alsook voor de zendingen die bpost als omvangrijk bestempelt. De gewogen gemiddelden leveren de volgende resultaten op:

	PRIOR	NON PRIOR
TD EUROPE	6,26%	5,18%
TD ROW	4,60%	6,90%

	PRIOR	NON PRIOR
REGISTERED	7,01%	NA
KILOPOST	9,23%	-20,50%

Tabel 6: Aanpassingen voor eindrechten¹⁷

Bron: bpost

41. De werkelijke verhogingen waarmee rekening wordt gehouden voor de toepassing van de price-cap na correctie van deze eindrechten toegepast op de verhogingen gevraagd door bpost, staat in de laatste kolom van de tabel hieronder.

Bas ket	Product	Price Evolution			Revenue 2022		Net impact of price increases		
		price 2023	max price 2024	average increase	amount	weighting	Corrections TD	Increase base for price cap	Net increase
International	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per Piece	€ 2,65	€ 2,86	7,925 %	[VERTROUW ELIJK]		-	1,665	0,019%
	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per 5	€ 2,53	€ 2,74	8,300 %			-	2,041	0,038%
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per piece	€ 2,87	€ 3,09	7,666 %			-	3,065	0,004%
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per 5	€ 2,75	€ 2,97	8,000 %			-	3,400	0,008%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-Eur	€ 2,52	€ 2,73	8,333 %			-	2,074	0,020%

¹⁷ Zie bijlage 2 voor het overzicht.

	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-Eur	€ 2,42	€ 2,63	8,678 %	-	3,496	5,182%	%	0,056%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-row	€ 2,74	€ 2,96	8,029 %	-	3,429	4,600%	%	0,004%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-row	€ 2,59	€ 2,80	8,108 %	-	1,203	6,905%	%	0,003%
Internat. Registered	Social Mail-Reg.Int Stamps-Eur	€ 8,84	€ 9,56	8,145 %	-	1,139	7,006%	%	0,009%
	Social Mail-Reg.Int Stamps-row	€ 9,06	€ 9,79	8,057 %	-	1,051	7,006%	%	0,001%
	Social Mail-Registered Int-Eur	€ 8,67	€ 9,37	8,074 %	-	1,068	7,006%	%	0,006%
	Social Mail-Registered Int-row	€ 8,89	€ 9,60	7,987 %	-	0,981	7,006%	%	0,001%
Int. Package <=10kg	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone1	€ 11,60	€ 11,9	3,017 %	-	6,216	9,233%	%	-0,029%
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone2	€ 13,75	€ 14,1	2,982 %	-	6,252	9,233%	%	-0,012%
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone3	€ 16,50	€ 17,6	7,030 %	-	2,203	9,233%	%	-0,002%
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone4	€ 20,95	€ 22,4	7,160 %	-	2,074	9,233%	%	-0,002%
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone5	€ 29,70	€ 31,8	7,172 %	-	2,062	9,233%	%	-0,002%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone1	€ 11,35	€ 11,9	5,286 %	20,503	25,78	%	9%	0,002%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone2	€ 13,55	€ 14,1	4,502 %	20,503	25,00	%	5%	0,000%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone3	€ 16,30	€ 17,6	8,344 %	20,503	28,84	%	6%	0,000%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone4	€ 20,75	€ 22,4	8,193 %	20,503	28,69	%	6%	0,000%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone5	€ 29,50	€ 31,8	7,898 %	20,503	28,40	%	1%	0,000%
	BPACK WORLD 0-10kg (EU)	€ 18,10	€ 18,6	2,983 %		2,983		%	0,040%
	BPACK WORLD 0-10kg online (EU)	€ 16,50	€ 17,0	3,030 %		3,030		%	0,023%
	BPACK WORLD 0-10kg (NON EU)	€ 36,20	€ 38,7	6,989 %		6,989		%	0,049%
	BPACK WORLD 0-10kg online (NON EU)	€ 34,60	€ 37,0	7,168 %		7,168		%	0,028%

BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 0-2kg	€	11,7	7,215		7,215	
	10,95	4	%		%	0,000%
BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 2-10kg	€	16,4	7,362		7,362	
	15,35	8	%		%	0,000%

Tabel 7: Tariefverhoging voor grensoverschrijdende post

Bron: bpost

3.4. Toepassing van de price cap

42. Overeenkomstig artikel 19, §1, 1° van de postwet geldt de volgende formule:

"De gewogen tariefverhoging, zoals gedefinieerd, is lager dan of gelijk aan de verhoging van het gezondheidsindexcijfer tussen de maand april van het voorlaatste jaar en de maand april van het jaar n-1 dat voorafgaat aan de toepassing van de tariefverhoging, verminderd met een correctiefactor "X"."

$$\sum_{j=1}^N W_{j,n-2} \times M_{j,n} \leq \left(\frac{I_{n-1}}{I_{n-2}} * [1 - X] - 1 \right)$$

en

$$X = V / (1 + V) + KRF * EWV$$

43. Waarbij:

- "M_{j,n}": tariefwijziging van dienst j in jaar n ten opzichte van het voorgaande jaar, uitgedrukt in %.
- "W_{j,n-2}": aandeel in de omzet van dienst j in jaar n-2, gedeeld door de totale omzet van het pakket in hetzelfde jaar, uitgedrukt in %.
- "N": het aantal in het pakket opgenomen diensten.
- "-n": jaar waarin de tariefverhoging wordt toegepast.
- "In-1": waarde van het gezondheidsindexcijfer in april van jaar n-1 dat aan de toepassing van de tariefverhoging voorafgaat.
- "In-2": waarde van het gezondheidsindexcijfer in april van het voorlaatste jaar n-2.
- "X": een correctiefactor die wordt toegepast op de inflatie om de maximale verhoging van de gemiddelde tarieven van het kleingebruikerspakket te bepalen. De waarde van deze factor kan negatief zijn.

44. Zoals werd aangehaald in punt 3.2 wordt voor de gewogen gemiddelde tariefverhoging de som genomen van volgende vermenigvuldigingen (voor alle producten oftewel diensten van het kleingebruikerspakket): elke tariefwijziging van dienst j in jaar n ten opzichte van het voorgaande jaar, uitgedrukt in %, wordt vermenigvuldigd met het aandeel in de omzet van dienst j in jaar n-2, gedeeld door de totale omzet van het pakket in hetzelfde jaar, uitgedrukt

in %. Doelstelling is dus om tariefstijgingen per product of dienst van het kleingebruikerspakket te wegen volgens het aandeel van dit product of dienst in de omzet van het gehele kleingebruikerspakket.

45. De verwachte gewogen gemiddelde evolutie van het volume voor het jaar 2024 is volgens bpost als volgt:

3.4.1. Berekening van de correctiefactor "X"

46. Artikel 19, §1, 2° van de postwet schrijft het volgende voor:

- "V" is de verwachte gewogen gemiddelde evolutie van het volume van de producten behorende tot het kleingebruikerpakket tussen het jaar n-1 en het jaar n, berekend door de verwachte evolutie van de volumes van elk van de producten behorende tot het kleingebruikerpakket tussen het jaar n-1 en het jaar n te wegen gebruik makend van het aandeel in de verwachte inkomsten van het kleingebruikerpakket van elk van deze producten in het jaar n-1 als wegingsfactor.
- "KRF" is een kostenreductiefactor, dit wil zeggen de jaarlijkse graad van kostenreductie die de aanbieder van de universele dienst moet realiseren in de komende jaren teneinde gedeeltelijk het effect van de daling van de volumes te compenseren. Deze factor wordt vastgesteld op 2,8 %.
- "EWV" is een efficiëntiewinstverdelingsfactor, dit wil zeggen een factor die het aandeel van de efficiëntiewinsten van de aanbieder van de universele dienst vertegenwoordigt dat deze moet afstaan aan de gebruikers van de diensten van het kleingebruikerpakket via de tarieven. Deze factor wordt vastgesteld op 33 %.

47. De verwachte gewogen gemiddelde evolutie van het volume voor het jaar 2024 is volgens bpost als volgt:

Product	Estimated Revenue 2023		Est Vol 2024/2023	V-factor
	amount	weighting	% Per Product	
Daily Mail-Stamp-Prior-Per Piece				
Daily Mail-Stamp-Prior-Per 10				
Daily Mail-Stamp-Non-Prior-Per Piece				
Daily Mail-Stamp-Non-Prior-Per 10				
Daily Mail-maff/uvrd/pp-Prior				
Daily Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior				
Registered-Stamp-Prior-<= 2 kg				

Registered-Other-Prior-<= 2 kg			
Registered-Advice of Receipt			
Registered-Declared Value			
Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per piece	[VERTROUWELIJK]		
Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per 5			
Social Mail-Stamp-Prior-row-Per piece			
Social Mail-Stamp-Prior-row-Per 5			
Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-Eur			
Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-Eur			
Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-row			
Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-row			
Social Mail-Reg.Int Stamps-Eur			
Social Mail-Reg.Int Stamps-row			
Social Mail-Registered Int-Eur			
Social Mail-Registered Int-row			
BPACK Mini-Parcels 1			
BPACK 24H - 0-2 kg			
BPACK 24H - 2-10 kg			
BPACK Secur 0-2 kg			
BPACK Pay@home 0-2 kg			
Online BPACK 24H - 0-2kg			
Online BPACK Pay@home 0-2kg			

Online BPACK@bpost 24H - 0-2kg			
Online BPACK@bpost Secur 0-2kg			
Online BPACK@bpost Pay@home 0-2kg			
BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone1 BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone2 BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone3 BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone4 BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone5 BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone1 BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone2 BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone3 BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone4 BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone5 BPACK WORLD 0-10kg (EU) BPACK WORLD 0-10kg online (EU) BPACK WORLD 0-10kg (NON EU) BPACK WORLD 0-10kg online (NON EU) BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 0-2kg BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 2-10kg			
			-6,269%

*Tabel 8: Verwachte gewogen gemiddelde evolutie van het volume 2024
Bron: bpost*

48. Berekening correctiefactor "X" door het BIPT:

V = -6,27%
KRF = 2,8%
EWV = 33%

$$\Rightarrow X = [-6,27\% / (1 + (-6,27\%))] + 2,8\% * 33\% = -5,765\%$$

3.4.2. **Bemerkingen van het BIPT aangaande de correctiefactor "X" en het kostenoriëntatieprincipe**

49. *Geen bezwaar aangaande schattingen volumedaling voor het kleingebruikerspakket in 2022*

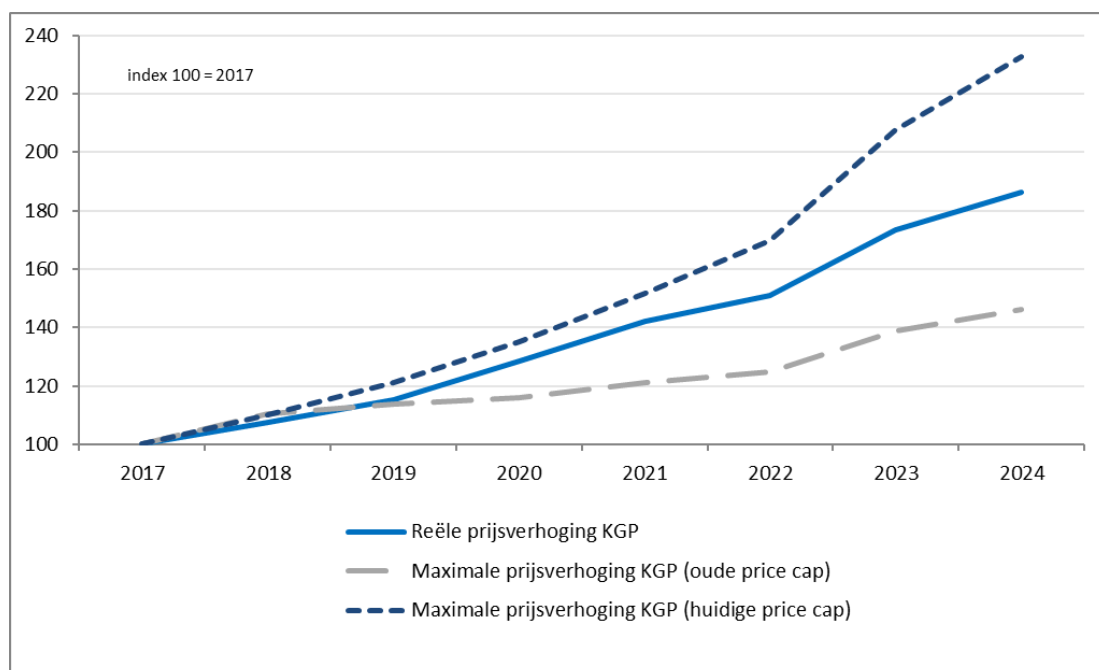
Het BIPT kan zich, na een verificatie op basis van informatie aangereikt door bpost, vinden in de vooropgestelde schattingen van volumewijzigingen (zie 3.4.1.) aangaande het kleingebruikerspakket. Deze schattingen zijn trouwens minder scherp dan de anno 2022 waargenomen ontwikkelingen van de volumes. De gerealiseerde 'V' voor 2022 was immers

gelijk aan -12,4% aangaande het kleingebruikerspakket, wat in lijn lag met de schatting van bpost.¹⁸

50. *Huidige compensatie voor volumedalingen slechts indirect gelieerd aan de onderliggende kosten*

Het BIPT heeft reeds in 2017, middels een advies¹⁹, kritiek geleverd aangaande deze werkwijze van compensatie voor volumedalingen zoals gedefinieerd door de postwet. Deze methodologie, die inhoudt dat de volumedalingen aangaande het kleingebruikerspakket rechtstreeks en geheel worden gecompenseerd zonder rekening te houden met (afnemende totale) variabele kosten, is immers slechts indirect gelieerd aan de onderliggende kosten en is dus geen goede maatstaf om het principe van kostenoriëntatie af te dwingen. In het verleden, met bijvoorbeeld zijn reactie van 21 oktober 2022, onderlijnde bpost reeds dat het merendeel van de kosten van vaste aard zijn en dat het geconfronteerd wordt met stijgende eenheidskosten. Met zijn reactie van 7 september 2023 beklemtoonde bpost dit nogmaals.

Ter herinnering, het BIPT had in zijn advies van 19 oktober 2017 reeds gewaarschuwd voor ongeziene tariefverhogingen door introductie van de vernieuwde price-capformule en het daarmee samenhangende gebrek aan werkelijke verificatie van het kostenoriëntatieprincipe. Aangaande het kleingebruikerspakket zien we dan ook in totaal een stijging van 86% tussen 2017 en 2024. Figuur 3 geeft echter tevens de maximale verhoging volgens de huidige price cap weer alsook het sterke contrast met de maximaal mogelijke tariefstijging onder de oude price cap (op basis van een compensatie voor inflatie en een kwaliteitsbonus). In dit laatste geval, onder de oude price cap, wordt zelfs nog voor 2018 de volledige ongebruikte prijsverhogingsruimte van 7,59% van 2017 (zonder tariefstijging) toegevoegd. We zien sinds 2017 dan ook dat de algemene RoS-marge²⁰ van bpost eerder een dalend verloop kent, maar dat de marge op kleingebruikerspakket niettemin erg hoog blijft (met [25-35]% anno 2022).

Figuur 3: Vergelijking van reële prijsverhoging kleingebruikerspakket (KGP) met enerzijds de maximaal mogelijke prijsverhoging KGP (volgens de huidige price cap) en anderzijds de maximale prijsverhoging aangaande het KGP

¹⁸ Bpost had een schatting van -12,6% voorzien.

¹⁹ [Advies van de Raad van het BIPT van 19 oktober 2017 met betrekking tot het wetsontwerp betreffende de postdiensten | BIPT](#)

²⁰ Return on sales-marge

51. *Volumewijziging kleingebruikerspakket wijkt echter af van algemene volumewijziging*

De diensten binnen het kleingebruikerspakket worden grotendeels gezamenlijk behandeld, zoals bij sortering en distributie, met de andere (bulk)diensten aangeboden door bpost. Ook de volumewijzigingen zouden zodoende, in tegenstelling tot wat voorgeschreven wordt door artikel 19, §1, 2° van de postwet, globaal en niet op basis van het kleingebruikerspakket dienen bekeken te worden. Reeds in het verleden, voor de periode tussen 2017 en 2019, werd vastgesteld dat de daling aangaande brievenpost in het algemeen lager ligt dan deze specifiek voor de enkelstukken (zijnde het kleingebruikerspakket). Voor 2021 publiceerde bpost een algemene daling aangaande nationale brievenpost van -5,9%, voor 'National mail <=2kg' en 'National registered' binnen het kleingebruikerspakket zagen we echter een gewogen gemiddelde daling van -[VERTROUWELIJK]%. Ook voor 2022 zien we een dergelijke discrepantie tussen -6,8% algemene daling aangaande nationale brievenpost gepubliceerd door bpost en -[VERTROUWELIJK]% daling voor 'National mail <=2kg' en 'National registered' binnen het kleingebruikerspakket.

52. *Volume-effecten door significante prijsstijgingen maken net nieuwe prijsstijgingen mogelijk*

De rechtstreekse compensatie voor volumedalingen is een systeem dat net verdere prijsstijgingen kan uitlokken. Immers, significante prijsstijgingen zullen verdere, sterkere volumedalingen uitlokken²²; de meer prijsgevoelige gebruikers zullen, waar mogelijk, minder brieven gaan sturen²³ of overschakelen op alternatieven, waarna bijgevolg de prijzen opnieuw kunnen stijgen omdat volumedalingen zich zullen hebben voorgedaan. Kleine gebruikers die geen alternatief hebben of hun volume niet kunnen laten dalen, worden in dergelijk geval stelselmatig met significant hogere prijzen geconfronteerd. Het huidig wettelijk kader laat niet toe deze problematiek, aangaande kostenoriëntatie en, op termijn i.g.v. verdere prijsstijging, mogelijks ook betaalbaarheid, te remediëren. Ook ANACOM²⁴ (Portugese postale regulator), herkent dit probleem en stelt dat scherpe volumedalingen als een gevolg van prijsstijgingen dienen vermeden te worden omdat ze een spiraal in werking kunnen stellen die de economische en financiële leefbaarheid van de universele dienst kan schaden. Bpost zal in principe uiteraard zelf ook de afweging maken om prijzen niet dusdanig te verhogen dat de volumes hierdoor ook (nog) meer zouden dalen. Van grote gebruikers verwacht men echter dat ze sowieso overgaan tot digitaal wanneer dat mogelijk is gezien de kostenreductie. Desalniettemin is een negatief causaal randeffect gelinkt aan stijgende prijzen op kleinere gebruikers niet uit te sluiten.

3.4.3. Berekening van de inflatie

53. Het gezondheidsindexcijfer (basis = 2013) voor de maand april 2022 bedroeg 119,59. In 2023 bedroeg het gezondheidsindexcijfer voor de maand april 126,7.

54. De inflatie wordt als volgt berekend :

²¹ Op basis van de inflatievooruitzichten van het Federaal Planbureau van 4/7/2023

https://www.plan.be/databases/17-nl-indexcijfer_der_consumptieprijzen_inflatievooruitzichten

²² De e-substitution trend zorgt uiteraard an sich reeds voor een zekere volumedaling, die onafhankelijk is van verdere prijsstijgingen.

²³ We stellen vast dat de daling tussen 2021 en 2022 bij de priorzegels per 10 fors (13,37 procentpunten) hoger ligt dan bij de prior enkelstukken, idem bij de non-priorzegels per 10 (12,61 procentpunten hoger) tegenover de non-prior enkelstukken.

²⁴ Cullen, October 2021, Price cap formulas and elements of cost orientation and affordability

$$\frac{I_{n-1}}{I_{n-2}} = 126,7/119,59 = 1,05945 \text{ (d.i. een inflatie van 5,95\%)}$$

3.4.4. Berekening van het plafond

55. Artikel 19, § 3, van de postwet schrijft voor:

“Indien de aanbieder van de universele dienst zijn prijzen tijdens een kalenderjaar niet zo veel verhoogt als is toegestaan ingevolge de toepassing van de price-cap bedoeld in artikel 18, § 1, en berekend volgens de formule vastgesteld in paragraaf 1, mag hij die overblijvende marge in de loop van de volgende drie jaar gebruiken. Dezelfde regel geldt wanneer er geen tariefaanpassingen hebben plaatsgevonden.”

56. Voorafgaandelijk aan dit besluit werden reeds drie berekeningen uitgevoerd volgens de price-capformule uit artikel 18, § 1 van de postwet. Er bestaan drie niet-gebruikte marges; namelijk van 1,96% uit 2021, 5,32% uit 2022 en 7,41% uit 2023.

57. Het toegestane maximum voor 2024 wordt berekend volgens deze formule:

$$\left(\frac{I_{n-1}}{I_{n-2}} * [1 - X] - 1 \right)$$

+ ongebruikte marge (n-3) + ongebruikte marge (n-2) + ongebruikte marge (n-1)

58. De gewogen verhogingen voor het jaar 2024 mogen dus niet hoger zijn dan:

$$59. [(126,7/119,59)*(1-(-5,765\%))-1] + 1,96 + 5,32\% + 7,41\% = 26,74\%$$

60. Het toegestane maximum voor 2024 bedraagt dus 26,74%.

3.4.5. Toepassing van het plafond

61. De samenvattende tabel voor de price-cap voorgesteld door bpost bevindt zich in bijlage 3.

62. Men kan vaststellen (zoals werd berekend door het BIPT in punt 3.2) dat het gewogen totaal van de voorgestelde verhogingen 7,24% bedraagt. Dat totaal is lager dan het totale maximale plafond van 26,74% (inclusief overgedragen marges uit 2021, 2022 en 2023), dat werd berekend in punt 3.4.4. Er is zodoende nog steeds de ongebruikte marge van 2022 (5,32%) die bpost op basis van de postwet nog het volgende jaar (zodoende voor de tariefverhoging 2025) kan gebruiken, evenals de ongebruikte marge 2023 (7,41%) die bpost de volgende twee jaar nog kan gebruiken, en tot slot nog de ongebruikte marge 2024 (4,81%) die bpost in de loop van de volgende drie jaar nog kan gebruiken.

4. Algemene conclusie

63. Het onderzoek van de gegevens waarvan het BIPT kennis heeft gehad, heeft geen inbreuk laten blijken op de principes van tarifaire uniformiteit, non-discriminatie en transparantie wat betreft de tariefverhogingen van het kleingebruikerspakket voor 2024.
64. Wat betreft de conformiteit met het tariefprincipe van kostenoriëntering zitten de verhogingen van de enkelstuktarieven die bpost in 2024 wenst toe te passen voor de zendingen die begrepen zijn in het kleingebruikerspakket, onder het tariefplafond ("price-cap") dat vastgesteld wordt door de formule die vastgelegd is in artikel 19 van de postwet. Krachtens artikel 18 van diezelfde wet, worden deze tarieven vanaf 2024 dus vermoed te voldoen aan de principes van betaalbaarheid en kostenoriëntering.
65. Het BIPT maakt evenwel, net als bij het vorig besluit voor de tarieven van 2023, voorbehoud bij de door bpost toegepaste berekeningsmethode voor de toeslag van 1 euro op binnenlandse pakketten tijdens de piekperiode. Deze methode bestaat erin reeds een gewogen gemiddelde verhoging toe te passen binnen hetzelfde product (dienst) in plaats van louter hogerop, tussen de verschillende producten die het kleingebruikerspakket vormen. Hierbij kan men zich de vraag stellen of dit de deur niet kan openen voor mogelijke prijswijzigingen die, hoewel proportioneel over het jaar genomen niet buiten de grenzen van de price cap vallen, desalniettemin problematisch zouden kunnen zijn ten aanzien van de verplichtingen van kostenoriëntatie en/of betaalbaarheid (welke verankerd zijn in de Europese postrichtlijn). Gegeven de beperkte impact van het supplement en het feit dat het eerder onwaarschijnlijk is dat de betaalbaarheid in het gedrang zal komen, kan het BIPT echter de berekeningswijze van bpost aanvaarden. In de huidige omstandigheden lijkt de toepassing van deze methode het betaalbaarheidsbeginsel niet te ondermijnen. Mocht de situatie veranderen als gevolg van verdere verhogingen in de toekomst zal het BIPT dit blijven controleren en behoudt het zich het recht voor een andere berekeningsmethode toe te passen indien het risico op schending van het betaalbaarheidsbeginsel zou toenemen.
66. Zoals reeds vermeld in zijn advies van 19 oktober 2017²⁵, is het BIPT van oordeel dat de sinds 2018 vernieuwde price-capformule zoals opgenomen in de postwet er niet op afgestemd is om een effectieve controle van het principe van de kostenoriëntering te garanderen. Volumewijzigingen, de basis van de price-capformule, zijn immers slechts indirect gelieerd aan kosten. Er kan ook terecht worden getwijfeld aan de capaciteit van deze formule om op gepaste wijze de betaalbaarheid van de tarieven te verifiëren, gelet op de grootte van het verschil tussen het inflatiecijfer en zowel de verhoging die door bpost sinds 2018 werd toegepast als de verhoging die voor 2024 wordt gevraagd. Deze analyse bevestigt nogmaals de gegrondheid van de kritische opmerkingen die het BIPT geformuleerd heeft in het kader van de opstelling van de postwet.
67. In deze context keurt het BIPT, in overeenstemming met de bepalingen van artikel 18, §1 en §2, en artikel 19, de tariefverhoging goed in die zin dat deze goedkeuring bevestigt dat de tariefbeginselen van artikel 17, §1, werden nageleefd zoals vereist door de wet.
68. Dit besluit is onverminderd de algemene bevoegdheid van het BIPT om ex post de naleving van de postale regelgeving, met name op tarifair gebied²⁶, na te gaan. In het bijzonder wat

²⁵ Advies van de Raad van het BIPT van 19 oktober 2017 met betrekking tot het wetsontwerp betreffende de postdiensten:

<https://bipt.be/operatoren/publication/advies-van-de-raad-van-het-bipt-van-19-oktober-2017-met-betrekking-tot-het-wetsontwerp-betreffende-de-postdiensten>

²⁶ Volgens de methodologie uitgezet in het Besluit van de Raad van het BIPT van 21 maart 2017 betreffende de analyse van het tariefvoorstel van bpost voor de volle stuktarieven voor het jaar 2017. Waarbij het BIPT een

nieuwe producten betreft, is het nuttig om te verduidelijken dat dit besluit geen afbreuk doet aan de bevoegdheid om ex post een controle uit te voeren. Deze bevoegdheid is gebaseerd op de artikelen 14, § 1, 3°, van de wet van 17 januari 2003 betreffende het statuut van het BIPT en artikel 17, § 1, van de postwet.

kostenoriëntatieanalyse uitvoerde door de marges van zes groeperingen van producten binnen het kleingebruikerspakket en het gehele kleingebruikerspakket te bekijken.
<https://www.bipt.be/operators/publication/besluit-van-21-maart-2017-betreffende-de-analyse-van-het-tariefvoorstel-van-bpost-voor-de-volle-stuktarieven-voor-het-jaar-2017>

5. Beroepsmogelijkheden

69. Overeenkomstig artikel 2, § 1 van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector hebt u de mogelijkheid om tegen dit besluit beroep in te stellen bij het Marktenhof, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel. Het beroep wordt, op straffe van onontvankelijkheid die ambtshalve wordt uitgesproken, ingesteld door middel van een ondertekend verzoekschrift, waarbij het aangevochten besluit is bijgevoegd en dat wordt ingediend ter griffie van het hof van beroep van Brussel binnen een termijn van zestig dagen na de kennisgeving van het besluit of bij gebreke aan een kennisgeving, na de publicatie van het besluit of bij gebreke aan een publicatie, na de kennisname van het besluit.
70. Het verzoekschrift bevat op straffe van nietigheid de vermeldingen vereist door artikel 2, § 2, van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector. Indien het verzoekschrift elementen bevat die u als vertrouwelijk beschouwt, dan moet u dat uitdrukkelijk aangeven en op straffe van nietigheid, een niet-vertrouwelijke versie van dat verzoekschrift indienen. Het Instituut publiceert op zijn website het verzoekschrift dat door de griffie van het gerecht genotificeerd is. Elke belanghebbende partij kan in de zaak tussenkomen binnen dertig dagen na deze publicatie.

Axel Desmedt
Lid van de Raad

Bernardo Herman
Lid van de Raad

Luc Vanfleteren
Lid van de Raad

Michel Van Bellinghen
Voorzitter van de Raad

Bijlage 1. Berekening van het gewogen gemiddelde van de tariefverhogingen

[VERTROUWELIJK]

Bron: bpost

Bijlage 2. Impact van de eindrechten

[VERTROUWELIJK]

Augmentation TD 2022 vs 2021

[VERTROUWELIJK]

Bron: bpost

Bijlage 3. Samenvatting van de berekening van de price-cap uitgevoerd door bpost

[VERTROUWELIJK]

Bron: bpost